



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-639/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Mateřská škola Bělá nad Svitavou, okres Svitavy
Sídlo	569 05 Bělá nad Svitavou 214
E-mail právnické osoby	ms@obec-bela.cz
IČ	70995133
Identifikátor	669000582
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Renata Trnková
Zřizovatel	obec Bělá nad Svitavou
Místo inspekční činnosti	569 05 Bělá nad Svitavou 214
Termín inspekční činnosti	9., 10. a 13. červen 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Mateřská škola Bělá nad Svitavou, okres Svitavy (dále škola) vykonává činnost mateřské školy s celodenním provozem (6:00–16:00 h) a školní jídelny, která poskytuje stravování dětem a svým zaměstnancům. Škola je jedinou vzdělávací institucí v místě a její možnosti využívají nejen rodiče místní, ale i z okolních obcí (Vítějeves, Lavičné, Brněnec, Bohuňov, Banín a další). Umístění školy a její okolí nabízí také dostatek příležitostí k obohacení vzdělávání o přírodovědné a zdravě prospěšné aktivity v souladu s ŠVP PV.

Kapacita školy (36 míst) je každoročně téměř naplněna a taktéž pro aktuální školní rok bylo do dvou částečně věkově smíšených tříd přijato 34 dětí. V době inspekční činnosti do školy docházelo 33 dětí, třídu starších navštěvovalo 18 a mladších 15 dětí. Z jejich celkového počtu bylo 10 v posledním roce před vstupem do základní školy, pět z nich s odkladem povinné školní docházky. K začátku školního roku bylo přijato sedm dětí mladších tří let. Úplata za předškolní vzdělávání se dlouhodobě nemění, stanovena je ve výši 50 Kč měsíčně.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Koncepční záměry, které ředitelka stanovila k rozvoji školy, byly spojené zejména s jejím materiálním rozvojem a naplňováním záměrů ŠVP PV v oblasti otevřenosti školy a prohlubování partnerských vztahů s rodiči dětí. Dlouholeté zkušenosti ředitelky v řízení jí napomohly k zajištění bezproblémového chodu školy a stanovení funkční organizace vzdělávání. Vnitřními dokumenty vymezila kompetence jednotlivých pracovníků, vzájemnou informovanost postavila zejména na každodenním osobním kontaktu. Neformální vztahy na pracovišti přispívají k příznivé atmosféře a promítají se směrem k dětem i všem dalším, kteří se školou pravidelně přicházejí do kontaktu. Realizovaný ŠVP PV odráží stěžejní cíle školy a kromě ostatních oblastí obsahuje i pravidla pro její hodnocení. Využití evaluačních nástrojů je ale spíše formální a přináší potřebné informace pouze k některým oblastem. Přestože vedení školy dokáže identifikovat některé priority ve vzdělávání (např. směrem ke vzdělávacímu procesu a jeho výsledkům), přijímání opatření k jejich postupnému zkvalitňování je spíše pozvolné.

Vzdělávací proces zabezpečují tři kvalifikované vyučující. Spolu s ředitelkou jej zajišťuje zkušená pedagogická pracovnice a učitelka s kratší dobou praxe, která je přijata na zástup za vyučující na rodičovské dovolené. Její úvazek je mírně zkrácen (0,90) a jeho výše je každoročně závislá na počtu dětí. Nastavení přímé pedagogické činnosti umožňuje překrývání pedagogů v době pobytu venku, operativním přizpůsobením se učitelkám daří zajišťovat sportovní, kulturní i další akce náročnější na organizaci a naplňovat tak cíle stanovené v ŠVP PV. Strategie odborného růstu vyučujících je však nastíněna pouze v dlouhodobém plánu dalšího vzdělávání, který v současné době plně neodráží potřeby školy. Kromě jiných oblastí obsahuje i funkční studium ředitelky, které absolvovala již ve školním roce 2011/2012. Nejen plánování profesního rozvoje pedagogů, ale i využití seminářů či jiných způsobů rozšiřování jejich profesních dovedností nevěnovala škola v uplynulých dvou letech dostatečnou pozornost. Vyučující (včetně vedení školy) se v letošním školním roce nezúčastnily žádných vzdělávacích akcí, v tom minulém pouze jedna z nich, a to se zaměřením na školní stravování. Přestože byla tato oblast negativně hodnocena již při minulé inspekční činnosti, ředitelka školy neučinila patřičné kroky ke zlepšení. Rovněž pedagogická rada se v aktuálním školním roce scházela sporadicky a jednání sloužila především k řešení organizačních záležitostí. Chyběla zejména odborná diskuse směřující k hodnocení výsledků vzdělávání i postupnému uskutečňování změn v souladu se současnými trendy ve vzdělávání.

Pro zajištění vzdělávání má škola vhodné materiální podmínky, k jejichž zkvalitnění napomohla rekonstrukce sociálního zázemí dětí i dospělých a částečná výměna oken. Podle finančních možností jsou průběžně doplňovány hračky a učební pomůcky, s ohledem na zajištění bezpečného prostředí škola obměňuje vnitřní zařízení. Do jídelny i kanceláře ředitelky byl pořízen nový nábytek, také třídy jsou postupně vybavovány v souladu se záměry ŠVP PV (např. převážně otevřený přístup a přehlednost podporující samostatnost a svobodnou volbu dětí). Prostory jsou slunné a čisté, pozitivní dojem podporuje i výzdoba sestávající se z dětských prací. Vybavení tříd je standardní a umožňuje realizaci běžných herních a vzdělávacích činností. Z pohledu tematického uspořádání jednotlivých zákoutí i vzhledem k ucelenosti nabídky jsou však méně účelně uloženy pomůcky a materiál pro výtvarné a pracovní činnosti, děti také mají omezené možnosti k rozvoji přírodovědné gramotnosti (přímé pozorování, pokusy a experimenty). Uzpůsobení prostoru tříd rovněž méně počítá s místem pro nabídku a realizaci vzdělávacích činností organizovaných individuální či skupinovou formou. Neskýtá též mnoho příležitostí k spontánnímu pohybovému vyžití dětí a škola k těmto činnostem jen minimálně využívá vhodné situovanou a rozlehlou chodbu. Podpora zdraví se naopak odráží v možnostech k jejich přirozenému pohybu na prostorné a vybavené školní zahradě. Zdravý životní styl se rovněž promítá do skladby jídelníčku, který je vyvážený, počítá s nabídkou nápojů od časných ranních hodin i dostatkem ovoce, zeleniny, luštěnin aj.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají úroveň vyžadující zlepšení.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Vzdělávací obsah ŠVP PV nabízí standardní okruh činností, které doplňují kulturní akce různorodého charakteru (divadelní představení, oslavy svátků aj.) přispívající k rozvoji společenských návyků a dovedností dětí. Rozšířen je o primární logopedickou prevenci a počítá rovněž se vzděláváním dětí mladších tří let, které školu každoročně navštěvují. Aktivity podporující zdraví jsou spojeny zejména s hudebně pohybovými činnostmi, zdravotně preventivním cvičením či vycházkami do přírody. Pozornost škola věnuje též bezpečnosti dětí, průběžně je seznamuje s možnými riziky a předchází tak případným úrazům. Integrované bloky respektují jednotlivé vzdělávací oblasti a snaží se o provázanost dílčích cílů. Následné rozpracování tematických celků do vzdělávací nabídky ale není dosud zcela systematické. Méně počítá se zacílením aktivit s ohledem na individuální potřeby dětí a využitím různorodých forem a metod práce. Také vyhodnocení účinnosti vzdělávacího procesu (zejména směrem k organizaci a uplatněným prostředkům) dosud nepřináší potřebnou zpětnou vazbu. Uvedená inspekční zjištění potvrdily i zápisy v třídních knihách za tento a uplynulý školní rok, z nichž vyplývá také méně cílené směřování ke všem klíčovým kompetencím stanoveným RVP PV.

Vzdělávání provázel vstřícný a podporující pedagogický styl postavený na partnerské komunikaci a kladném přijetí. Spontánní činnosti si děti volily podle svého zájmu, využívaly zejména různé konstruktivní stavebnice, mechanické a manipulační hry podporující zručnost, logické myšlení, paměť aj. Aktivní účast vyučující motivovala především mladší děti k zapojení a napomáhala k udržení jejich pozornosti. Pro realizaci herních činností měly dostatek času, pevná organizace vzdělávání jim však neumožňovala vždy zvolené aktivity dokončit či opakovat podle své potřeby. Příčinou bylo zejména klasické rozvržení denních činností včetně neměnného času jejich realizace spojené s podáváním dopolední přesnídávky v jídelně. Vzdělávací nabídka korespondovala s probíraným tématem, vyznačovala se však menší šíří a pestrostí. Aktivity připravené k individuálnímu rozvoji byly

vhodně zařazeny od ranních hodin, k úspěšnému zvládnutí úkolů dětem napomáhal osobní přístup učitelek. Nižší různorodost vzdělávacích příležitostí byla částečně způsobena nedostatkem prostoru a dílem i upřednostněnou organizací činností. Výtvarné a pracovní aktivity přispívaly k rozvoji jemné motoriky ruky, pracovních návyků a samostatnosti. Nabídka směřovala také k procvičení prostorové orientace, základních předmatematických a předčtenářských dovedností. Skupinové formy výuky, které byly částečně využity ve skupině mladších dětí, nepřinášely vzhledem k jejich nízkému věku odpovídající účinek. Méně efektivně byly též v obou třídách využity frontální činnosti, jejichž prostřednictvím byly realizovány hudební, pohybové a literární aktivity. Přestože byly většinou spojeny s motivací, tancem a střídáním aktivit, jejich průběh byl nepříznivě ovlivněn minimálním důrazem na diferenciaci zohledňující složení skupiny dětí. Činnosti rovněž méně počítaly s aktivním přístupem dětí k učení, využitím jejich zájmu a zohledněním vlastní volby, což se projevovalo sníženou délkou jejich soustředění a postupnou ztrátou pozornosti. Děti svou nespokojenost rovněž projevovaly vyšší hlučností, ne vždy se jim též dařilo respektovat pravidla vzájemného soužití ve vztahu ke svým vrstevníkům.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má úroveň vyžadující zlepšení.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Škola dlouhodobě spolupracuje se základní školou v nedaleké Vítějvsi, kam většina dětí přechází do první třídy. Společná setkání jim umožňují postupnou adaptaci na nové prostředí, touto cestou též získávají vyučující od svých kolegů informace o výsledcích vzdělávání. Vlastní hodnoticí nástroje umožňují pedagogům sledování úrovně sociálního zrání včetně některých oblastí znalostí a dovedností dětí. Těm s odkladem povinné školní docházky škola zpracovává podpůrné plány. Diagnostické aktivity jsou částečně doplněny portfoliem jejich prací. Přestože jsou tyto informace dosud méně vypovídající a nepromítají se do plánování individuálně zacílené vzdělávací nabídky, vyučujícím se je dílčím způsobem daří využívat v oblasti komunikačních dovedností dětí. Vzhledem k dlouhodobě nepříznivým výsledkům v této oblasti škola do vzdělávání pravidelně zařazuje skupinovou primární logopedickou prevenci (gymnastika mluvidel, artikulační, dechová cvičení atd.). V současné době ale v rámci zajištění specializované péče pravidelně nespolupracuje se žádným z odborníků a nevyužívá ani kvalifikace jedné z vyučujících. Škola v případě závažnějších problémů dětí rodičům doporučuje návštěvu školského poradenského zařízení, což někteří využívají. Záměry, které si škola pro zlepšení výslovnosti dětí stanovila již při minulých inspekčních činnostech, tak nejsou naplňovány.

Podpora předčtenářských dovedností se odráží v přiměřené slovní zásobě, děti jsou schopné formulovat svá přání, mezi sebou i s dospělými komunikují otevřeně a bez zábran. Také jejich předmatematické dovednosti jsou na dobré úrovni. Starší děti skládají celek z částí, porovnávají a třídí předměty, určují počet a množství, orientují se v ploše, znají základní i odvozené barvy. Škola věnuje pozornost rovněž grafomotorickým dovednostem dětí a některé z nich již mají zafixováno správné držení psacího náčiní. Dokáží se samostatně podepsat či si jiným způsobem označit své práce. Přiměřené znalosti mají též ze světa okolní přírody i lidí, což svědčí o účinné podpoře přírodovědné gramotnosti.

Děti mají povědomí o významu péče o zdraví, dodržují pravidla k zajištění bezpečnosti. Zvládají pracovní úkony s pomůckami, nástroji a základním výtvarným materiálem, samostatně zacházejí s předměty denní potřeby. Při pohybových aktivitách se s jistotou orientují v prostoru a provádějí jednoduché cviky podle vzoru nebo pokynů pedagoga. Respektují základní společenská pravidla, k dospělým jsou zdvořilé, umí pozdravit, požádat či poděkovat. K sobě navzájem se chovají méně přátelsky a ohleduplně, podpoře dobrých

vztahů ale napomáhá příznivé klima ve třídách. Při stolování děti udržují čistotu a používají příbor. Jsou však méně samostatné v sebeobsluze i v rozhodování o volbě množství jídla, chybí jim povědomí o šetrném nakládání s potravinami.

Při přijímání dětí ke vzdělávání škola zajišťuje rovný přístup, o jeho průběhu a výsledcích zákonné zástupce informuje při každodenním osobním kontaktu i prostřednictvím třídních schůzek. Vzájemnou spolupráci se v uplynulém období podařilo prohloubit, zvýšila se pestrost aktivit pořádaných školou i v součinnosti se zřizovatelem a rodiče dětí se jich ochotně účastní (oslavy svátků, kulturní akce pro veřejnost, tvořivá odpoledne aj.). Škola využívá k obohacení vzdělávání též možnosti místních sdružení, čímž rozšiřuje povědomí dětí v různých oblastech života a posiluje jejich sounáležitost s místem, kde žijí.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *podpora zřizovatele a dobré vzájemné vztahy, otevřenost školy vůči rodičům a dětem.*

Zásadní nedostatky

- *chybějící další vzdělávání pedagogických pracovníků.*

Slabé stránky

- *dlouhodobě méně účinné nastavení kontrolních a hodnoticích mechanismů potřebných ke zjišťování všech oblastí vzdělávání,*
- *nižší využívání řídicích nástrojů a pedagogické diskuse k realizaci záměrů stanovených k rozvoji školy.*

Návrhy na zlepšení (udržení) stavu

- *nastavit funkční hodnoticí procesy ke všem oblastem a zjištěné informace využívat ke zvyšování úrovně poskytovaného vzdělávání,*
- *rozšiřovat uplatňování pedagogických přístupů spojených s různými organizačními formami a pestrou a diferencovanou vzdělávací nabídkou (směrem k individuálním potřebám dětí),*
- *zaměřit pozornost na jejich komunikační dovednosti, realizovat záměry stanovené k podpoře výslovnosti jednotlivců s využitím spolupráce s odborníky,*
- *posilovat sociální dovednosti dětí s důrazem na jejich sebereflexi a diskusi ve skupině, odpovědnost a rozhodovací schopnosti,*
- *v souladu se vzdělávacími záměry stanovenými v ŠVP PV efektivně využívat veškeré vhodné prostory školy,*
- *k výše uvedeným oblastem vyhledávat různé formy dalšího vzdělávání, o získaných poznatcích diskutovat s ostatními a uplatňovat v praxi.*

Hodnocení vývoje

- *zkvalitněny byly materiální podmínky pro výuku,*
- *dlouhodobě se do vzdělávání pozitivně promítají dobré vztahy se zřizovatelem, prohloubila se spolupráce s rodiči dětí,*
- *přes dlouholeté zkušenosti ředitelky se škole daří realizovat pouze některé záměry, které si stanovila ve svém ŠVP PV.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů odstranit nedostatek zjištěný při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byl nedostatek odstraněn a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina mateřské školy platná od 29. září 2015 včetně Dodatku č. 1
2. Rozhodnutí o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 7. prosince 2004, čj. KrÚ 18280/2004 OŠMS
3. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 1. září 2005
4. Potvrzení ve funkci ředitelky školy ze dne 31. července 2012
5. Školní matrika – školní rok 2015/2016
6. Rozhodnutí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání – školní rok 2015/2016
7. Hodnocení individuálních a skupinových výsledků vzdělávání (diagnostické záznamy, plány rozvoje dětí s odkladem povinné školní docházky) – školní rok 2015/2016
8. Třídní knihy – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
9. Přehled docházky – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
10. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Po celý rok s přírodou držíme krok* platný od 1. září 2013
11. Školní řád s platností od 1. září 2015
12. Organizační řád ze dne 26. srpna 2015
13. Dokumentace k zajištění bezpečnosti dětí – školní rok 2015/2016
14. Kniha úrazů vedená od školního roku 2012/2013
15. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
16. Plán dalšího vzdělávání – dokument bez bližšího časového určení
17. Rozpis přímé pedagogické činnosti – školní rok 2015/2016
18. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2015/2016
19. Hodnotící dokumentace školy – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
20. Doklady vztahující se ke školnímu stravování – školní rok 2015/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

.Mgr. .Ivana .Bečková. v.. r. . .

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

.Bc. .Eva .Nováková. v..r.

V Pardubicích dne 27. června 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Renata Trnková, ředitelka školy

Renata Trnková v. r.

V Bělé nad Svitavou dne 28. června 2016